DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2005. május 25. [1]

I — Bevezetés

1. Jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés olyan, harmadik országba szállított árura vonatkozik, amelyre a vámokat és a behozatali vámot kifizették, és amelyet — az említett költségek visszatérítését követő — visszafordíthatatlan feldolgozás után rövid idővel újrabehoztak a Közösségbe; a kérdéssel arra keresünk választ, hogy ténylegesen a 3665/87/EGK rendelet [2] 17. cikkének (3) bekezdése értelmében vett, harmadik országba irányuló „importról" volt-e szó, és hogy ez alapot adhatott-e az export-visszatérítésre.

2. A legutóbbi hasonló vonatkozású ítélet 2000. október 17-én született a Roquette Frères ügyben [3]. Ez az ítélet azonban — az alább kifejtettek értelmében — a jelen ügyre nem alkalmazható.

II — Az alapügy tényállása és az alapeljárás

3. Az alapeljárás alperese, az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalapból (EMOGA) teljesített kifizetések lebonyolításával megbízott németországi szervezet, a Hauptzollamt Hamburg-Jonas, 1996. február 1-jei határozatával helyt adott az alapeljárás felperese, a húskészítmények előállításával foglalkozó Eichsfelder Schlachtbetrieb GmbH (a továbbiakban: Eichsfelder) társaság kérelmének, amely 20 135 kg kicsontozott marhahúsnak az akkoriban harmadik országnak számító Lengyelországba történő szállítása alapján 36 653,23 DEM összegű (ez 18 740,50 eurónak felel meg) differenciált export-visszatérítésre vonatkozott.

4. A felperes a 3665/87 rendelet 16. cikke (1) bekezdésének és 18. cikke (1) bekezdése

1 — Eredeti nyelv: spanyol.

2 — Az uruguayi forduló mezőgazdasági megállapodásának alkalmazásához szükséges kiigazítások tekintetében az 1995. június 19-i 1384/95/EK bizottsági rendelettel (HL L 134., 14. o.) módosított, a mezőgazdasági termékek export-visszatérítési rendszerének alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1987. november 27-i 3665/87/EGK bizottsági rendelet (HL L 351., 1. o.).

3 — A C-114/99. sz. ügy (EBHT 2000., I-8823. o.).

a) pontjának megfelelően az árunak a rendeltetése szerinti országban történt szabad forgalomba bocsátásának bizonyítékaként bemutatta az 1995. december 30-i vámokmány hiteles másolatát, amely tanúsítja, hogy az exportált húst korábban értékesítette, a cottbusi (Németország) székhelyű Appelt GmbH társaság számára.

5. A Zollfahndungsamt Hannover — mint illetékes felügyeleti szerv — által lefolytatott vizsgálat az alábbi tényeket állapította meg:

Lengyelországban a marhahúst úgy dolgozták fel roláddá, hogy a hússzeleteket egy-két szalonnaszelettel, hagymával, ecetes uborkával és mustárral főzték össze. Az így elkészített roládokat az Appelt GmbH és két lengyel üzlettársa által 1995. október 3-án megkötött szerződés alapján újrabehozták Németországba, és a Közösségbe történő import alkalmával nem preferenciális vám került megfizetésre.

E szerződés 6. cikkének (3) bekezdése értelmében 1996. február 7-én az említett üzlettársak egyike az áru értékesítéséről szóló igazolás és a vonatkozó exportokmány csatolása mellett kérte a kifizetett vám visszatérítését.

A toruńi (Lengyelország) vámhivatal visszatérítette a behozatali vámot.

6. 1999. október 27-én a Hauptzollamt a korábban jóváhagyott export-visszatérítés visszafizetését követelte arra hivatkozva, hogy a lengyel rendészeti hatóságok által lefolytatott vizsgálat tanúsága szerint a jelen eljárás tárgyát képező árut a fent hivatkozott szerződésben meghatározott feldolgozás megtörténte után Németországba szállították.

7. E határozat ellen a felperes az 1999. november 19-i levelében panasszal élt, amelyet — mint megalapozatlant — 2002. október 21-i határozatával a Hauptzollamt elutasított.

8. Az alapeljárást megindító kereset, amelyet 2002. november 26-án nyújtottak be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Hauptzollamt ezen határozata ellen irányul.

III — Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

9. A fentiekre figyelemmel a Finanzgericht Hamburg felfüggesztette a megkezdett eljá-

rást, és az EK 234. cikk harmadik bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Az 1384/95/EK rendelettel módosított 3665/87/EGK rendelet 17. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy annak értelmében a termék importáltnak tekinthető, ha a harmadik országbeli szabad forgalomba bocsátás alakiságainak elvégzését követően a 2913/92/EK rendelet 24. cikke szerinti lényeges feldolgozáson vagy megmunkáláson esik át, majd ezt követően vámvisszatérítés, illetve a nem preferenciális behozatali vámok megfizetése mellett újraexportálják a Közösségbe?"

IV — A vontakozó közösségi jog

10. A 3665/87 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Azon felül, hogy a termék ténylegesen elhagyta a Közösség vámterületét, a differenciált vagy nem differenciált visszatérítés kifizetésének az is feltétele, hogy a terméket — kivéve azt az esetet, amikor a tranziteljárás során *vis maior* következtében megsemmisült — valamely harmadik országba vagy adott esetben meghatározott harmadik országba importálták, a kiviteli nyilatkozat elfogadását követő 12 hónapon belül:

a) amennyiben komoly kétség merül fel a termék tényleges rendeltetési helyét illetően;

vagy

b) amennyiben az exportált termék után járó visszatérítés összege és valamely azonos termékre vonatkozó, a kiviteli nyilatkozat elfogadásának napján érvényes behozatali vám összege közötti különbség miatt a termék előreláthatóan újrabehozatalra kerül a Közösségbe.

[...]

Ezen túlmenően a tagállamok illetékes hatóságai további igazolást igényelhetnek minden visszatérítés tekintetében, amellyel számukra kielégítő módon igazolható, hogy a termék ténylegesen, változatlan állapotban piacra került az importáló harmadik országban."

11. A 3665/87 rendelet 16. cikke értelmében:

„(1) Ahol a rendeltetési hely szerint változik a visszatérítési ráta, a visszatérítést a 17. és 18. cikkben megállapított további feltételek szerint kell kifizetni."

12. A 3665/87 rendelet 17. cikke alapján:

„(1) A termékeket a kiviteli nyilatkozat elfogadásának napjától számított 12 hónapon belül, változatlan állapotban importálni kell abba a harmadik országba vagy azon harmadik országok valamelyikébe, amelyre a visszatérítés vonatkozik; azonban e határidő a 47. cikknek megfelelően meghosszabbítható.

[...]

(3) Egy termék akkor tekinthető importáltnak, ha a szabad forgalomba bocsátás vámalakiságait elvégezték."

13. A 3665/87 rendelet 18. cikke részletesen szabályozza a vámalakiságok igazolását.

14. A 3665/87 rendelet 11. cikke (3) bekezdésének első mondata megállapítja, hogy a kedvezményezett köteles visszafizetni a jogosulatlanul átvett visszatérítéseknek a folyósítás és a visszafizetés között eltelt idő alapján kiszámított kamattal növelt összegét, amelybe az (1) bekezdés első albekezdése szerint fizetendő esetleges bírság is beletartozik.

V — A Bíróság előtti eljárás

15. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés 2003. december 9-én érkezett a Bíróság Hivatalához. Az eljárásban az Eichsfelderen és a Hauptzollamton kívül az Európai Közösségek Bizottsága is részt vesz.

16. Az ügyet a Bíróság harmadik tanácsa tárgyalta. 2005. március 17-én az Eichsfelder és a Bizottság jelenlétében nyilvános ülésre került sor.

VI — A kérdés vizsgálata

végett feldolgozták is, és azután Németországba exportálták, ez nem befolyásolhatja az export-visszatérítéshez való jogosultságot.

A — *A felek észrevételei*

1. Az Eichsfelder

19. A lengyel hatóságoknak fizetett behozatali vám utólagos visszafizetésének nincs jelentősége az import eredeti minősítése szempontjából. Az ezzel ellentétes felvetés elfogadása nehéz helyzetbe hozná a visszatérítés kedvezményezettjét, ugyanis fennállna a veszély, hogy rajta kívül álló események miatt utólag még az export ténye is kétségesnek tűnhet.

17. A felperesnek az alapeljárás során előterjesztett értelmezése szerint a 3665/87 rendelet 17. cikkének (3) bekezdése alapján a termék a rendeltetés helye szerinti országban kereskedelmi forgalomba hozottnak, illetve importáltnak tekintendő, ha szabad forgalomba bocsátását követően a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet [4] 24. cikke szerinti lényeges feldolgozáson vagy megmunkáláson esett át ebben az országban.

20. Az Eichsfelder a tárgyalás során kifejtette: nem valószínű, hogy a Németországba behozott roládokat abból a marhahúsból állították elő, amelyet ő vitt ki, ugyanis a lengyelországi termelőegységben nem került sor az áru vámügyi azonosítására. Ezen túlmenően azt is cáfolta, hogy a marhahúsra vonatkozó lengyel behozatali vám visszatérítésére sor került.

18. Ha e lényeges feldolgozásra harmadik országban kerül sor, akkor az export-visszatérítés szempontjából a feldolgozás vámjogi körülményei (szabad forgalomba bocsátás vagy aktív feldolgozás) teljesen érdektelenek. Tehát még ha a marhahúst aktív feldolgozási eljárás keretében — a vámvisszatérítést is igénybe véve — roládkészítés

2. A Hauptzollamt

21. Az alperes szervezet kifejti, hogy az alapeljárásban érintett esetből, pontosabban

4 — HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.

az 1995. október 3-i szerződés tartalmából kitűnik, hogy az ügyben részt vevő felek jogellenesen jártak el, és csalást követtek el, mivel az előny megszerzéséhez szükséges feltételeket mesterséges módon teremtették meg. A Hauptzollamt nem vádolja az Eichsfeldert azzal, hogy tudomással bírt az ügy részleteiről, mindenestre hangsúlyozza, hogy valamely harmadik félnek az export-visszatérítési kérelem kapcsán való csalárd szándékkal történő fellépése a rendes kereskedelmi kockázat kategóriájába tartozik. A kedvezményezett tehát nem hivatkozhat jóhiszeműségére, de megfelelő szerződéses intézkedésekkel biztosítania kell, hogy az árut csalárd módon ne téríthessék el rendeltetési helyétől.

22. A Hauptzollamt általánosságban megállapítja, hogy a differenciált visszatérítés feltétele a harmadik országban történő szabad forgalomba bocsátás alakiságainak teljesítése, amelyek között szerepel a behozatali vám megfizetése, amelynek visszafizetése esetén az export-visszatérítésnek nincs jogalapja, miután ilyen módon az exportáló nem szabályos körülmények között jut be a kérdéses piacra.

23. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az is kitűnik, hogy a Hauptzollamt az írásos dokumentumok alapján bizonyítottnak látja az áru identitását és a vámvisszatérítés tényét is. Egyértelműnek tűnik tehát, hogy csak az export-visszatérítés igénylése céljából került sor a szabad forgalomba bocsátásra, illetve az áru feldolgozását követő vámvisszatérítésre, következésképp az eljárás nem minősül szabályos kereskedelmi ügyletnek.

3. A Bizottság

24. A Bizottság előadja, hogy már 1998-ban tájékoztatta a német pénzügyminisztériumot álláspontjáról, amely egybevág a Hauptzollamt véleményével. A Bizottság véleménye szerint a marhahúst feldolgozási eljárás során átalakították, majd a rá vonatkozó behozatali vámot visszatérítették, és ezután újra behozták a Közösségbe. Az illetékes lengyel hatóságok által teljesített visszatérítés elvileg azt bizonyítja, hogy az áru importja során nem tartották be a vámalakiságra vonatkozó szabályokat. Tehát nem került sor szabad forgalomba bocsátásra, és így az export-visszatérítésnek sincs jogalapja.

25. Azután a Bizottság felsorolja azon feltételeket, amelyeket a termék lényeges feldolgozásának a vámminősítés érdekében ki kell elégíteni.

4. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja

26. A Finanzgericht Hamburg kétkedik abban, hogy a jelen eset a közösségi jog szemszögéből nem felel meg a kereskedelmi forgalomba hozatalnak a 3665/87 rendelet 17. cikkének (3) bekezdésében megállapított feltevésének, és hogy a 11. cikk (3) bekezdésének első mondata alapján a felperesnek vissza kell fizetnie a felvett export-visszatérítést.

B — *Az ügy érdeméről kialakított álláspont*

27. Elöljáróban szeretném kiemelni, hogy a tárgyalás során az Eichsfelder képviselője olyan ténybeli érveket hozott fel, amelyek nem esnek egybe azon tényadatokkal, amelyeken a Finanzgericht rendelete nyugszik.[5] Amennyiben az EK 234. cikk révén bevezetett együttműködés alapján a tényállás meghatározása a nemzeti bíróság feladata, úgy a vizsgálatot az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban tett megállapításokkal — mint megállapított tényekkel — kezdem.

28. Meg kell vizsgálni a feltett kérdés tartalmát; e kérdés arra keres választ, hogy az alapeljárásban ismertetett tényállás az 1384/95 rendelettel módosított 3665/87 rendelet 17. cikke (3) bekezdésének hatálya alá esik-e. E rendelkezés értelmében egy termék az export-visszatérítés szempontjából akkor tekinthető „importáltnak", ha a „harmadik országban" „a szabad forgalomba bocsátás vámalakiságait elvégezték". „Harmadik ország" alatt a rendeltetési országot értjük, ugyanis differenciált visszatérítési rendszerre vonatkozó rendelkezésről van szó, amely az importáló ország függvényében kerül kiszámításra.

29. Konkrétan azt szeretnénk tudni, hogy a 3665/87 rendelet 17. cikkének (3) bekezdésében felállított vélelem alkalmazható-e olyan árura, amely

a) szabad forgalomba bocsátásra került valamely harmadik országban;

b) lényeges feldolgozáson vagy megmunkáláson esett át;

c) a kifizetett import vámok visszatérítése után ismét behozatalra került a Közösségbe.

5 — Lásd a fenti 20. pontot.

30. Elismerem, hogy meggyőzőnek tűnnek mind az Eichsfelder és részben a kérdést előterjesztő bíróság által az imént ismertetett értelmezés mellett megfogalmazott érvek, mind a Hauptzollamt és a Bizottság által felhozott, ezekkel ellentétes irányba mutató érvek.

Ha azonban valamennyi érvet figyelembe kívánjuk venni, akkor feltétlenül el kell távolodunk egyes, a kérdést előterjesztő bíróság által elfogadott jogi minősítésektől. Különösen azon vita esetében, amely arról folyik, hogy az árut szabad forgalomba bocsátották-e, vagy legalábbis a szállítás végleges jellegűnek tekinthető-e.

31. A németországi vámigazgatási szervezet szerint az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet[6] 4. cikkének (3) bekezdése alapján a harmadik országban történő szabad forgalomba bocsátás elmaradása a visszatérítési rendszer csalárd alkalmazásának minősül. Egyúttal hozzáfűzi, hogy a „csalás" fogalmán ebben az esetben a haszon mesterséges megszerzése érdekében elkövetett szabálytalanságot, és nem pedig a fogalom büntetőjogi értelmét kell érteni.

32. A Bizottság a jelen eset alapeljárásában szereplő helyzetet a 3665/87 rendelet 17. cikke, és nem az 5. cikk (1) bekezdése alapján minősíti joggal való visszaélésnek. A vitás tények azért minősülnek csalásnak, mert az érdekeltek a passzív feldolgozási művelet leplezése és ezáltal a differenciált export-visszatérítésből való részesedés érdekében működtek együtt. Ezen állításának alátámasztása érdekében a Bizottság az Emsland-Stärke-ügyben 2000. december 14-én hozott ítéletre[7] hivatkozik.

33. Abból az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő megállapításból kell kiindulni, hogy a felperes a 3665/87 rendelet 16. cikke (1) bekezdésének és 18. cikke (1) bekezdése a) pontjának együttes alkalmazása alapján bemutatta az import-vámokmány hitelesített másolatát. Ez alapján az áru elvileg a 17. cikk (3) bekezdése értelmében importáltnak volt tekinthető.

34. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban a vámokmány — bár az egyik legfontosabb bizonyíték — a visszatérítés alapjául szolgáló ügylet tényleges megvalósítása szempontjából mégiscsak megdönthető

6 — HL L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.

7 — A C-110/99. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 2000., I-11569. o.).

bizonyítéknak minősül.[8] Amennyiben tehát megfelelően alátámasztott gyanú merül azt illetően, hogy az áru forgalomba hozatali céllal ténylegesen piacra került a rendeltetési helyén, akkor elenyészik az a bizonyító erő, amely rendes körülmények között az ilyen okmányhoz kötődik.[9]

35. Felmerül tehát a kérdés, hogy jelen esetben teljesül-e a 17. cikk (3) bekezdésében meghatározott feltétel.

36. Egyetértek a Hauptzollamt és a Bizottság által képviselt — a kérdést előterjesztő bíróság határozatával ellentétes — nézőponttal, amely szerint azon fordulatot, amely úgy hangzik, hogy a harmadik országban „a szabad forgalomba bocsátás vámalakiságait elvégezték", úgy kell értelmezni, hogy az említett vámalakiságok elvégzése adott esetben a behozatali vám kifizetését is magában foglalja.

37. Meg kell vizsgálni, hogy e kérdés szempontjából milyen szerepet játszanak az alábbi jogszabályok:

— a Kyotóban 1973. május 18-án aláírt és a Közösség nevében az 1985. március 7-i 85/204/EGK tanácsi határozatban[10] elfogadott, a vámeljárások egyszerűsítéséről és összehangolásáról szóló nemzetközi egyezmény B) mellékletének I. fejezete;

— a Közösségi Vámkódex[11] 79. cikkének második bekezdése;

— a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1999. április 15-i 800/1999/EK bizottsági rendelet[12] (17) preambulumbekezdése.

38. E jogszabályok megfelelő értelmezése alapján megállapítható, hogy a szabad forgalomba bocsátáshoz szükséges vámalakiságok közé tartozik az esetleges behozatali vám megfizetése is, miután ezen alakiságok mindazon formaságokat magukban foglalják, amelyek az érintett művelet érvényességéhez szükségesek.

8 — A 89/83. sz. Dimex-ügyben 1984. július 11-én hozott ítélet (EBHT 1984., 2815. o.) 11. pontja; a C-27/92. sz. Möllmann-Fleisch-ügyben 1993. március 31-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-1701. o.) 13. pontja. E két ítéletben a Bíróság a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítések alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1975. január 17-i 192/75/EGK bizottsági rendelet (HL L 25., 1. o.) 11. cikke (1) bekezdésének és a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1979. november 29-i 2730/79/EGK bizottsági rendelet (HL L 317., 1. o.) 20. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmezéséről rendelkezett; e rendelkezések tartalma azonban gyakorlatilag azonos a 3665/87 rendelet 17. cikkének (3) bekezdésével és 18. cikkének (1) bekezdésével.

9 — A Möllmann-Fleisch-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 15. pontja.

10 — HL L 87., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 2. kötet, 38. o.

11 — Hivatkozás fent.

12 — HL L 102., 11. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 25. kötet, 129. o.

39. Így például a kyotói egyezmény B) mellékletének I. fejezete úgy határozza meg a „belföldi forgalom számára történő vámkezelést" [„szabad forgalomba bocsátás"], mint olyan eljárást, amelynek keretében az áruk véglegesen belépnek egy adott vámterületre, és ezen eljárás magában foglalja az esetleges behozatali vámok megfizetését és a szükséges vámalakiságok teljesítését is.

40. E meghatározás szó szerinti értelmezése arra vezetne, hogy a „vámalakiságokat" a behozatali vámok megfizetésétől külön álló műveletnek tekintsük. A kérdést előterjesztő bíróság egyébként ezt az olvasatot részesíti előnyben. Én azonban úgy gondolom, hogy a hangsúlyt nem annyira ezen „alakiságok" speciális technikai tartalmára kell helyezni, hanem sokkal inkább az általuk követett célra, nevezetesen az áru szabad forgalomba bocsátására.

41. A Közösségi Vámkódex 79. cikkének második bekezdése értelmében „a szabad forgalomba bocsátás „maga után vonja a kereskedelempolitikai intézkedések alkalmazását, az áru behozatalával kapcsolatban megállapított egyéb vámalakiságok elvégzését és a jogszabály alapján fizetendő vámok megállapítását".

42. Kisebb szóhasználati eltérésektől eltekintve megállapítható, hogy a fent hivatkozott szabály ugyanazon a logikán alapul, mint a kyotói egyezmény B) mellékletében szereplő meghatározás. Hangsúlyozni szeretném azonban, hogy a 3665/87 rendelet 17. cikke (3) bekezdésének pontos értelmezése érdekében figyelembe kell venni a differenciált visszatérítések végső célját is, amely a támogatott termékek konkrét ország piacára történő bekerülésének biztosítása, ehhez azonban a behozatal valamennyi feltételének együttes fennállása szükséges, ideértve a vámok megfizetését is.

43. Ezen túlmenően arra is emlékeztetni kell, hogy a differenciált visszatérítési rendszerben e vámok megfizetése a legfontosabb alakiság, miután a visszatérítés összegének kiszámolása ezek alapján történik.

44. A 800/1999 rendelet (17) preambulumbekezdése megerősíti ezt az álláspontot, ugyanis úgy fogalmaz, hogy „a behozatali vámalakiságok elvégzése elsősorban az annak érdekében alkalmazandó behozatali vámok megfizetéséből áll, hogy a terméket az adott harmadik országban értékesíteni lehessen".

45. Ez alapján egyértelmű, hogy a behozatali vám megfizetése a 3665/87 rendelet 17. cikkének (3) bekezdésében előírt követelmények között szerepel. A vámfizetés tehát az importálás tényét bizonyítja, illetve adott esetben a visszatérítéshez való jog alapjául szolgál.

46. A fentiekből másik oldalról az következik, hogy a behozatali vám visszafizetése megdönti az importra vonatkozó vélelmet, és ezzel egyidejűleg a megítélt visszatérítést megfosztja jogalapjától.

47. Egyebekben lényegében egyet értek a Hauptzollamt által képviselt álláspontal, amely szerint valamely harmadik félnek az export-visszatérítési kérelem kapcsán történő fellépése — amely magát a visszatérítés célját üresíti ki — rendes kereskedelmi kockázatnak számít, így a jogosult nem hivatkozhat jóhiszeműségére, ugyanis neki kell biztosítania, hogy az árut ne téríthessék el rendeltetési helyétől.

48. Ehhez a megoldáshoz — a Hauptzollamt és a Bizottság állításával ellentétben — nem szükséges az ügyben szereplő cégek részéről álcázott feldolgozási rendszer tervelését feltételezni. Még ha a tervezett művelet végeredménye lényegét tekintve hasonlít is ahhoz, ami a normális vámeljárás lefolytatása esetében adódna, célszerűbbnek tűnik azon körülmény alapján értékelni a helyzetet, amely szerint nem áll fenn az export-visszatérítés egyik feltétele. Ugyanez a következtetés adódik a vitás tevékenység csalárd minősítése esetén is.

49. E megközelítés révén elkerülhető a visszatérítésben érintett áru lényeges feldolgozásából adódó következmények vizsgálata, amelyet a Roquette Frères ügyben viszont el kellett végezni.

50. Ez utóbbi ügy tényállása más volt, mint a jelen ügyé, ugyanis az exportált glükózszirupnak az üzletszerűen végzett aktív feldolgozási eljárás során penicilinné történő alakítását követő részleges újrabehozatal alapján járó visszatérítéshez való jog fennállásáról szólt.

51. A Cour administrative d'appel Nancy (nancyi közigazgatási bíróság [Franciaország]) abban az ügyben a 3665/87 rendelet 5. cikke (1) bekezdése utolsó albekezdésének jelentését vizsgálta; ez a rendelkezés az export-visszatérítés kifizetéséhez azt a feltételt szabta, hogy az adott termék változatlan állapotban kerüljön az importáló harmadik ország piacára.

52. A Bíróság úgy határozott, hogy a termék lényeges feldolgozása esetén nincs szükség az importáló harmadik országban változatlan állapotban történő tényleges forgalomba hozatalt igazoló további bizonyítékokra; a Bíróság a rendelkezés céljainak elemzése alapján jutott e következtetésre, e rendelkezés alkalmazásával a tagállamok hatóságai azon visszaélések ellen védekezhetnek, amelyek az exportált terméknek a Közösségbe

történő ismételt behozatala esetén fordulhatnak elő. [13]

53. A Bíróság álláspontja szerint nem fordulhat elő ilyen visszaélés, amennyiben a termék olyan lényeges és visszafordíthatatlan feldolgozáson ment keresztül, amelynek következtében eredeti formájában megsemmisült, és más vámtarifaszám alá tartozó új termék jött létre. [14]

54. Alber főtanácsnok a Roquette Frères ügyre vonatkozó, 2000. február 3-án ismertetett indítványában [15] megállapította, hogy a közösségi jogalkotónak nem állt szándékában a közösségi termékeknek az importáló harmadik országba irányuló, megmunkálási vagy feldolgozási célú exportjának megakadályozása, és hogy a termék harmadik országban történő hasznosításáról volt szó. Egy adott ügylet fogyasztásként, hasznosításként vagy változatlan állapotban történő tényleges forgalomba hozatalként történő meghatározásától függetlenül teljesen egyértelmű a cél: a lényeges megmunkálás vagy feldolgozás eleget tesz e követelménynek, és ebből következően a feldolgozást megelőző vámeljárásnak nincs jelentősége.

55. E jogeset jelen ügyben történő alkalmazhatóságának megállapítása érdekében hangsúlyozni kell, hogy egyik fél sem vitatja, hogy az alapügyben érintett áru a Közösségi Vámkódex 24. cikke értelmében vett lényeges feldolgozáson ment keresztül. Ráadásul a kérdést előterjesztő bíróság is ugyanezt az álláspontot képviseli.

56. Ugyanígy abból sem kívánok levonni bármiféle következtetést, hogy a vita tárgyát képező visszatérítés a Roquette Frères ügyben nem differenciált jellegű volt. Miként az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból látható, a 3665/87 rendelet 5. cikkében meghatározott feltételek anélkül alkalmazhatók mind a differenciált, mind az egyéb típusú visszatérítésekre, hogy olyan okot állapíthatnánk meg, amelynek következtében eltérően kellene minősíteni azon tevékenységek esetlegesen visszaélésszerű jellegét, amelyek olyan termék lényeges feldolgozásában állnak, amelynek exportja a rendeltetési ország függvényében számított visszatérítést keletkeztet (a differenciálás esete).

57. A jelen ügy meghatározó sajátossága abban rejlik, hogy a behozatali vám visszafizetésre került, ami visszaható hatállyal megakadályozta, hogy az áru eleget tegyen a 3665/87 rendelet 17. cikkének (3) bekezdésé-

13 — A Roquette Frères ügyben hozott ítélet 17. pontja, amely a C-54/95. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1999. január 21-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-35. o.) 45. és 46. pontjára utal.

14 — A Roquette Frères ügyben hozott ítélet 19. pontja.

15 — EBHT 2000., I-8825. o., 56. és azt követő pontok, amelyek egyértelműen mutatják az ítélet lehetséges értelmét.

bekezdésében rögzített követelménynek. A Roquette Frères ügyben hozott ítélet alapvetően azon kérdés eldöntésére szorítkozott, hogy lényeges átalakítás esetén a 3665/87 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése alapján a visszatérítés kifizetése függővé tehető-e további, a terméknek a rendeltetés szerinti országban történő kereskedelmi forgalomba hozataláról szóló bizonyítékok bemutatásától. A Bíróság elfogadta a visszafordíthatatlan feldolgozáson átesett árunak a Közösségbe történő újrabehozatalának lehetőségét, hiszen a korábbitól eltérő áruról van szó. Ennek megfelelően a Bíróság — miként az a hivatkozott ítélet 19. pontjából kitűnik — a csalás fennállásának cáfolatára szorítkozott.

58. Összefoglalva: a részletes vizsgálat alapján kitűnik, hogy a két ügy nyilvánvaló hasonlósága ellenére a két ügy tárgya eltérő, és a Roquette Frères ügyben hozott ítélet nem ültethető át a jelen esetre.

VII — Végkövetkeztetések

59. A fent ismertetett körülményeket figyelembe véve azt javaslom, hogy a Bíróság az alábbiak szerint válaszoljon az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre:

„Az 1995. június 19-i 1384/95/EK bizottsági rendelettel módosított, a mezőgazdasági termékek export-visszatérítési rendszere alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1987. november 27-i 3665/87/EGK bizottsági rendelet 17. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a rendeltetési országban történő szabad forgalomba bocsátás vámalakiságai nem tekinthetők teljesítettnek, ha a megfelelő behozatali vám megfizetése után és ugyanezen vám visszatérítése mellett az árut visszaszállítják a Közösség területére."